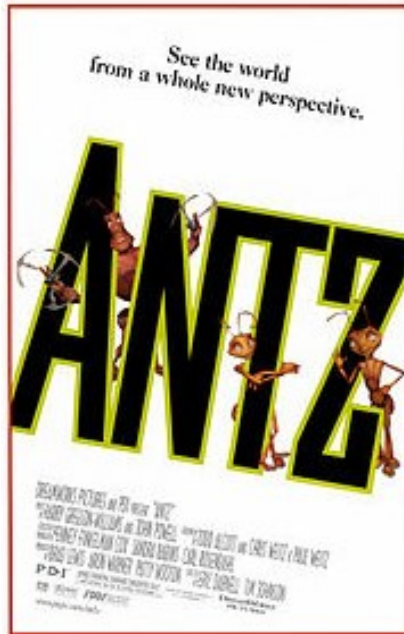

ANTZ (FormigueZ)

FITXA TÈCNICA I ARTÍSTICA

Direcció: Eric Darnell i Tim Johnson

Producció: Aron Warner

Guió: Todd Alcott, Chris Weitz i Paul Weitz

Música: Harry Gregson-Williams i John Powell

Muntatge: Stan Webb

País: Estats Units

Any: 1998

Durada: 83'

Les guies de pel·lícules que s'ofereixen des del GrupIREF tenen el mateix objectiu que el projecte Filosofia 3/18, és a dir, procurar que els nens i joves pensin per si mateixos de forma acurada i reflexiva. Per això no són gaire convencionals. Poques vegades hi ha referències a directors, actors o tècniques filmiques ni corrents cinematogràfiques.

Com si es tractés d'una lectura, demanem als espectadors una actitud activa i desperta abans, mentre i després de veure la pel·lícula. Les nostres guies busquen propiciar tant la mirada a la pantalla com a un mateix.

Aquest aprenentatge es fa a les aules de forma cooperativa, és a dir, formant una comunitat de recerca, un espai on es tracten les qüestions que planteja la pel·lícula de forma dialogada -ni debats ni discussions-, tot donant molta importància a l'exercici del pensament crític i reflexiu.

L'apartat Temes que es poden tractar no ha de ser tractada com un llibre de text, cal usar tots els mecanismes que són habituals a les aules de Filosofia 3/18: fer pissarra si s'escau, posar en marxa el diàleg i si convé llençar alguna pregunta, com un repte per avançar en el coneixement i en l'exercici d'actituds dialogants.

Quan creiem que el treball amb la pel·lícula ja es pot tancar, plantejarem una avaluació per tal que l'alumnat es faci conscient de què ha après, dels sentiments que li ha generat i del coneixement que li ha aportat.

Llicència de Creative Commons

Antz. Autora: Irene de Puig Olivé.

Està subjecta a una llicència de Reconeixement- NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons.

Resum

La història comença en una colònia de formigues situada al Central Park de Nova York. Z-4195 és un obrer, que se sent incòmode amb la feina que fa i aspira a trobar un lloc on sentir-se realitzat. El seu somni és considerat ridícul per la seva companya de feina, Asteca, i també per la majoria de formigues obreres, que excaven per un projecte anomenat Mega Túnel.

El general Mandible, comandant de les forces militars de la colònia, està preparant un pla per enviar els soldats lleials a la reina a una guerra suïcida contra una colònia de tèrmits.

Z, deprimit, se'n va al bar amb el seu amic Weaver. Al bar, un soldat vell li parla d'Insectopia, una terra meravellosa on tots els insectes són feliços. Z no se'l creu, però la idea el fascina. La princesa Bala, futura hereva de la colònia, avorrida de la vida de palau se'n va d'incògnit al mateix bar i li demana a Z per ballar. Z se n'enamora.

El general envia els soldats a lluitar contra els tèrmits i Z s'hi veu arrossegat. Durant la marxa estableix amistat amb un soldat anomenat Barbatius. Els tèrmits exterminen tots els soldats tret de Z, que n'és l'únic supervivent.

Quan Z torna a la colònia és aclamat com un heroi de guerra, felicitat pel general Mandible i portat en presència de la Reina. Allà torna a veure la Bala, que descobreix que és un obrer. Acorralat per la mentida, Z agafa Bala com a hostatge i ensopegant cauen tots dos per un conducte de deixalles, sortint de la colònia.

Un cop al món exterior, Z decideix anar a buscar Insectopia i Bala, a contracor, l'ha d'acompanyar.

A la colònia, els rumors de l'incident d'en Z corren ràpidament i, convençudes per l'Asteca i en Weaver, les formigues obreres paren de treballar. Mandible fa un discurs instigant les obreres al conformisme i prometent-los que un cop finalitzat el Mega Túnel la vida serà millor per tots.

Z i Bala creuen que han arribat a Insectopia, però encara han de passar moltes aventures abans d'arribar-hi. Mandible, que sap que Insectopia existeix, hi envia el coronel Cutter que és una formiga alada, perquè mati Z i rescati la princesa.

La paperera on va a parar el xiclet on han quedat enganxats Z i Bala resulta ser Insectopia, ja que a vista d'insecte una paperera d'un parc és una font inextinguible de menjar i entreteniment. A partir d'aquest moment Bala es comença a enamorar d'en Z.

En Cutter arriba a la nit i Bala, per protegir Z, li diu que és mort, quan en realitat ha sortit a buscar llenya pel foc. Cutter s'emporta la princesa de tornada cap a la colònia. Quan Z se n'adona, torna a la colònia per rescatar la Bala.

Bala, és presonera al despatx del general Mandible, i allà Z descobreix la mentida del Mega Túnel, que no és res més que un forat que va a parar a un llac, i que si l'acaben de construir moriran tots ofegats. En aquell precís instant la Reina i tots els obrers inauguren el Mega Túnel.

Bala i Z entren a la Sala on hi ha reunits els obrers mentre els soldats, a les ordres de Mandible, segellen les entrades. Z no pot impedir que l'aigua es comenci a escolar cap a dins del Túnel on els obrers estan atrapats. Llavors, parla a la multitud i els convenç de què junts poden fer el que sigui i formen una gran escala per intentar arribar al sostre i excavar un forat per sortir.

A sobre seu, les tropes de la colònia estan sent instruïdes pel general Mandible, que explica orgullós que en aquests moments l'element dèbil de la

colònia està sent eliminat. Quan en Z i Asteca es troben al capdamunt, fan un forat al sostre, just on es troba en Mandible. En aquell moment en Cutter, que feia un temps que recelava del pla d'extermini, decideix ajudar en Z, en Mandible l'ataca, en Z es posa al mig i tots dos cauen a dins del Mega Túnel. El general mor esclafat contra unes arrels i en Z cau a l'aigua. Cutter ordena a les tropes que ajudin a pujar les formigues i treu en Z de l'aigua, el qual es recupera, després que Bala li faci la respiració boca a boca. La colònia és reconstruïda i Z i Bala es proposen formar una família.

Adaptat de l'entrada [Antz](#) de la Wikipèdia.

Pel professorat

Aparentment és una pel·lícula senzilla, però permet unes reflexions de caire social, polític i, fins i tot, psicològic no gens menyspreables. Pel que fa al paper de la ciutadania encaixa perfectament amb les qüestions relacionades amb convivència i valors cívics i ens servirà d'excusa per posar sobre la taula alguns temes que en fred es farien àrids o serien de mal exemplificar.

En aquest cas, l'animació no està al servei dels més petits, cal una certa edat per comprendre la trama i les implicacions de l'argument. Creiem que els 10 i 11 anys són una bona edat, perquè encara gaudeixen dels dibuixos, però ja necessiten que les històries els diguin alguna cosa més i que no siguin un simple entreteniment.

De forma molt descarada hi ha una crítica social que deixa espai a l'aventura, a l'amor i a l'humor. Podríem dir que, en un cert sentit, és el relleu de la novel·la de George Orwell i posterior pel·lícula *Rebel·lió a la granja*. A través de la sàtira, es posen en la picota els règims feixistes i autoritaris, que sacrifiquen l'individu en nom d'objectius megalòmans comunitaris. La pel·lícula reflecteix, amb claredat, com en són de manipulables les masses.

Permet discutir la idea del sentit que té una societat en la que el ciutadà no pot prendre decisions i només se li permet d'obeir el que dicta el col·lectiu. Al final i sense caure en un excessiu individualisme, s'harmonitzen els desitjos individuals i la vida comunitària, les decisions pròpies i la solidaritat.

Z és un antiheroi (té por a la guerra, fa la pilota als seus superiors, es deixa entabanar per la fantasia d'Insectopia, un lloc mític on, se suposa, tots els insectes són iguals i viuen en harmonia i felicitat), però al final demostra la seva valentia oposant-se al tirà, per a salvar al seu poble.

Antz és una de les primeres pel·lícules creades totalment per ordinador.

El perfeccionament tècnic és evident. Això es veu molt clarament a les escenes multitudinàries del formiguer, amb fons super espectaculars i també en escenes com la lupa que persegueix Bala i Z o la baralla que tenen amb la gota d'aigua. El disseny de les formigues és molt ben trobat, entre el realisme i la capacitat expressiva, i s'aconsegueix que resultin amables i atractives. Z té un aire a E.T., l'extraterrestre.

Proposta de visionat

Pensem que cal veure tota la pel·lícula i, per tant, ens cal un xic més d'una hora i mitja, però també es pot organitzar un visionat segmentat d'altres maneres. Es pot veure en dues sessions de 50' cadascuna, o bé en tres sessions de 25 o 30' i així queda temps per treballar el full d'observació i comentar el fragment visualitzat.

ABANS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

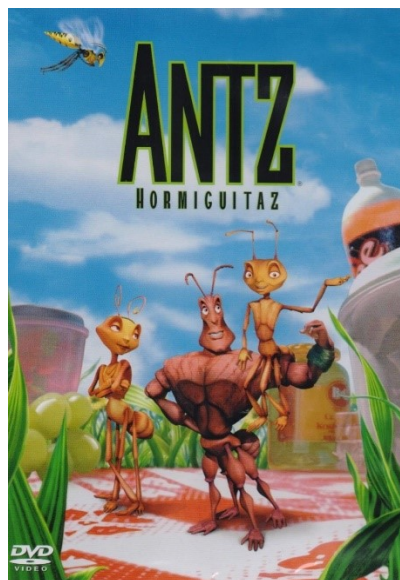
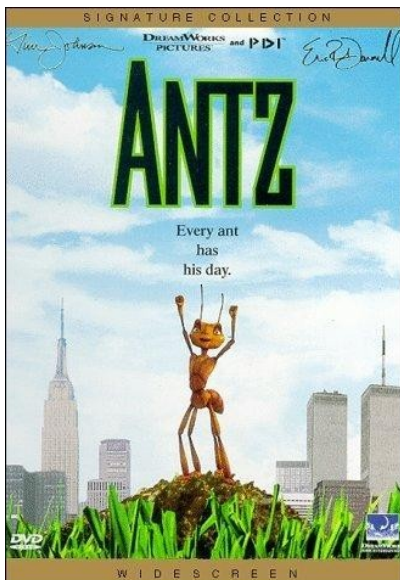
Caldrà que els alumnes reflexionin al voltant d'algunes qüestions abans de veure la pel·lícula. A continuació es presenta un recull de possibles preguntes.

EL QUE TU SAPS

- Què en saps de les formigues?
- T'imagines com pot ser la vida en una colònia de formigues, on tothom té un paper determinat?
- Entre el conformisme i la rebel·lia, per quina actitud et decantes?

EL TÍTOL I LA CARÀTULA**El títol**

- Què suggereix aquest títol?
- Hi trobarem un film còmic, dramàtic, de terror...?

La caràtula

Estudi de distintes caràtules relacionades amb el film:

➤ De cadascuna:

- Què ens diuen els dibuixos?
- De què ens informen les lletres?
- Hi ha descripció del contingut del film?
- Què tenen en comú les distintes caràtules?
- Què tenen de diferent?

➤ **De la que nosaltres usem:**

- Què remarca?
- Quines expectatives et crea?

➤ **Al final del film:**

- Abans de veure la pel·lícula, que et suggerien les caràtules?
- Després de veure-la, creus que és un títol adequat?
- Creus que s'han acomplert les expectatives que t'oferien les caràtules?
- Què t'hi sobra o què t'hi falta?
- De les que et mostrem aquí, quina creus que és la més adient?

➤ **Personalitza la caràtula**

Dibuixa la teva caràtula a partir de distints elements que pots trobar a Internet: lletres, fotogrames de publicitat, etc.

MENTRE VEIEM LA PEL·LÍCULA

Mentre dura el visionat de la pel·lícula els alumnes han de tenir al seu abast les qüestions següents, que han d'haver pogut llegir abans. Les aniran resolent a mesura que els esdeveniments del film donin pistes per contestar-les.

SOBRE EL FILM

1. Distinció (i si s'escau també descripció) entre personatges principals i secundaris.
2. Com es diuen els "amics" d'Antz?
3. Algun comentari important sobre el film: una seqüència, una frase, una imatge, una mirada, etc.
4. Què és el que més t'ha cridat l'atenció?
5. Què creus que no has comprès?
6. Temàtiques que planteja la pel·lícula, a parer teu?
7. Formula amb una frase el que més t'hagi interessat.

L'ACCIÓ

Espai i temps

- A quina època passa la pel·lícula?
- Quant temps passa aproximadament des de l'inici de la pel·lícula fins a la darrera escena? Com ho sabem en el film?
- On passa l'acció? Descriure els llocs –interiors o exteriors- on passa l'acció.

DESPRÉS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

Després de veure la pel·lícula és el moment de reflexionar sobre les característiques dels personatges, els seus trets físics i psicològics i també els seus sentiments. Es pot utilitzar la següent proposta per treballar aquestes qüestions.

ELS PERSONATGES

Els personatges tenen una personalitat molt definida, i fins i tot els secundaris tenen una força inusual en aquest tipus de produccions animades.

- Buscar els adjectius que millor defineixin els personatges

	Descripció física	Descripció psicològica
Z		
Bala		
Weaver		
Mandíbula		
Reina madre		
Asteca		
Cutter		

AJUDA**Trets físics**

Algunes observacions que es poden fer:

- Aspecte físic general: alt, prim, ros, fort,
- Com gesticula, com es mou: elegant, nerviós, inquiet, etc.

Trets psicològics

Buscar entre aquests adjectius algun que vagi bé per usar en la descripció dels personatges:

Bondados	Perseverant	Generós	Humil
Calmat	Solidari	Indiferent	Obedient
Tolerant	Ordenat	Obedient	Impacient
Colèric	Rebel	Adaptat	Crític
Pacient	Voluntariós	Sincer	Respectuós
Delicat	Inconformista	Amical	Bondados
Apassionat	Conformista	Generós	.....

Qüestions

Per a treballar primer individualment i després en grup:

- Afegir-hi algun personatge més o treure'n algun.
- Afegir-t'hi tu fent un paper. (Pots triar un dels papers que ja hi ha o afegir un nou personatge que inventaries).
- Amb quin dels personatges viuries i amb quin no i per què.

Identificar valors

Quins valors representen els distints personatges del film (es pot posar una llista de valors positius):

	Personatge
solidaritat	
tendresa	
estimació	
participació	
tolerància	
igualtat	
comprensió	
generositat	
amistat	
respecte	
orgull	
ajuda	

compromís	
justícia	
altres ...	

Com reaccionen emocionalment els personatges?

Pots detectar algun moment del film on sigui molt explícit algun dels següents sentiments per part d'algun dels personatges principals?

	Sentiment	Personatge	Moment del film
Ira			
Tristesa			
Temor			
Plaer			
Amor			
Sorpresa			
Disgust			
Vergonya			

AJUDA

Ira : fúria, ultratge, ressentiment, còlera, exasperació, indignació, aflicció, acritud, fastiguejament, irritabilitat, hostilitat, violència, odi, etc.

Tristesa: pesar, malenconia, pessimisme, llàstima, autocompassió, solitud, abatiment, desesperació, aflicció, esllanguiment, etc.

Temor: ansietat, aprensió, nerviosisme, preocupació, consternació, inquietud, cautela, incertesa, por, por, terror, fòbia, pànic, etc.

Plaer: felicitat, alegria, content, diversió, orgull, estremiment, embadaliment, gratificació, satisfacció, eufòria, èxtasi, etc.

Amor: acceptació, simpatia, confiança, amabilitat, afinitat, devoció, adoració, afecte, estima, tendresa, consideració, predilecció, etc.

Sorpresa: commoció, desconcert, admiració, estranyesa, atordiment, estupefacció, esbalaïment, meravellament, prodigiosament, etc.

Disgust: menyspreu, avorriment, aversió, disgust, repulsió, desplaer, desgrat, pena, aflicció, sofriment, turment, empipament, molèstia, decepció, malestar, etc.

Vergonya: culpabilitat, molèstia, disgust, remordiment, humiliació, arrepentiment, mortificació, contricció, deshonor, etc.

La narració:

- Podries assenyalar l'ús d'un primer pla, d'un pla curt i d'un pla americà?
- Pots assenyalar algun pla general i algun pla de detall?
- Pots recordar un pla en picat i algun en contrapicat?
- Quina tècnica de transició d'escenes sol usar el director al llarg de la pel·lícula?
- Podries fer un judici d'algun aspecte del film que t'hagi cridat l'atenció com ara: la música, l'animació, l'ambientació, etc.
- Des de quin punt de vista està explicada la pel·lícula? Marca amb una creu el que creguis correcte:
  - a. Per ordre cronològic
  - b. Des del començament del problema
  - c. Amb salts enrere (retrospecció o flash back)
  - d. Amb salts endavant o flash Forward
  - e. Amb el·lipsis (grans salts en el temps)
- Recordes alguna seqüència o fotograma especialment impactant?
- Per què creus que va ser rodada en blanc i negre?

- Quins són els moments especials del film per a tu?

1.
2.
3.

- Resumeix l'argument del film en 5 ratlles:

1.
2.
3.
4.
5.

- Tria un personatge del film i inventa un diàleg entre ell i tu. Què li preguntaries, què li aconsellaries, què li suggeriries, etc.

(El teu nom) -
(el nom del personatge)-
-
-

La música:

La música s'acoba bé a les imatges, destacant moments tan especials com la introducció, en la qual se'ns presenta el treball diari en el formiguer (es tracta d'una espècie de tema central que després escoltarem en altres moments del metratge) i la seqüència de la lupa.

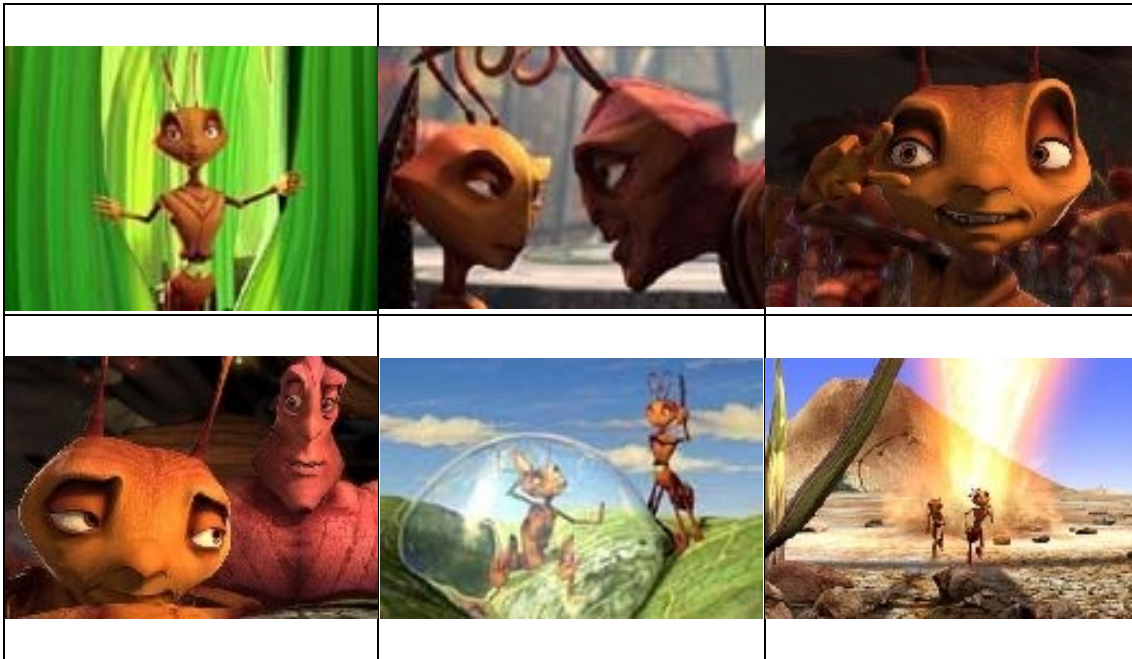
La partitura de John Powell i Harry Gregson-Williams, compleix perfectament amb la seva comesa, dotant a les escenes de l'estat d'ànim ideal que requereix l'argument.

Assenyala algun moment de la pel·lícula on la música sembli fonamental.

FOTOGAMES

Identifica els següents fotogrames, tot situant-los en el moment corresponent de la pel·lícula:

El final:

- Canvia el final de la pel·lícula:

TEMES QUE ES PODEN TRACTAR

El visionat de la pel·lícula dóna peu a la reflexió al voltant de diferents temes que es descriuen a la taula següent. Hi consten els possibles temes a desenvolupar, els continguts associats, els objectius i les activitats proposades per treballar cadascun dels temes.

Convivència i valors cívics

TEMES	CONTINGUTS	OBJECTIUS	ACTIVITATS
1. Normes socials: relacions i estatus	. Valoració de les normes de convivència que han de regular les relacions socials.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Les normes a la pel·lícula. 2. Normes positives i negatives.
2. El diàleg	. Valoració i aplicació del diàleg	. Aprendre a ser i actuar de	1. Un bon diàleg. 2. Imatges.

	i la mediació com a instruments per resoldre els problemes de convivència i els conflictes d'interessos en les relacions interpersonals.	manera autònoma. . Aprendre a con viure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	3. Representació.
3. Valors cívics	. Identificació i desenvolupament de sentiments favorables als valors cívics de la societat democràtica (respecte, tolerància, participació, solidaritat, convivència, compromís, justícia, igualtat i llibertat).	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a con viure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Treball sobre valors: honestat, democràcia, tolerància, igualtat, justícia, pluralisme, llibertat, perseverança, solidaritat. 2. Completar llista de valors. 3. Clarificació de valors. 4. Comentar un curt. 5. Imatge.
4. Responsabilitat i compromís	☐☐☐ Identificació dels drets i deures individuals i col·lectius. . Responsabilitat en l'exercici dels drets i deures com a membres d'un grup i acceptació de compromisos.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a con viure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. El concepte de responsabilitat. 2. Quines responsabilitats tens? 3. Compromís. Qüestions. 4. Llistat de compromisos. 5. Relació entre els dos conceptes.
5. Valoració de les institucions	. Valoració de les institucions (locals, autonòmica, estatal, europea.)	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a con viure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Identificar institucions. 2. Institucions a les que pertanyen. 3. Descriure una institució.
6. Participació	. Valoració de la participació com un dret i un deure.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma.	1. Participació com a valor. 2. Petites accions.

		. Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	3. Campanya.
7. Les utopies	. Pràctica de normes cíviques i assumpció de rols per mitjà del joc i la simulació.	. Aprendre a ser i actuar de manera autònoma. . Aprendre a conviure. . Aprendre a ser ciutadans i ciutadanes en un món global.	1. Bon funcionament d'una societat. 2. Buscar informació.

1. Normes socials

Una de les característiques dels humans és la seva sociabilitat. És per això que no podem viure sols sinó que ho hem de fer acompanyats, envoltats d'altres persones, formant societats.

Fora del grup és difícil conservar i desenvolupar la vida. Les persones tenim necessitats de diferent índole que sols no podem satisfer. El savi Aristòtil deia: "L'home aïllat o és un animalot o és un déu".

Les normes socials contribueixen al bon funcionament de les relacions socials i al benestar general. Cada individu forma part de nombroses agrupacions socials: l'escola, el club esportiu, la junta de veïns, el sindicat, l'empresa, el grup religiós, el partit polític, el centre d'alumnes, etc.

Tot i les diferències i les combinacions possibles, cal convergir cap a unes maneres de fer, acordades i acceptades per tothom. Quan els costums, la cultura, l'entorn geogràfic i els llaços afectius uneixen un grup humà es parla de comunitat d'individus.

Existeixen normes i regles que faciliten la convivència, de no ser així, la vida entre persones amb distintes característiques, interessos, idees, etc., és difícil de dur, especialment quan s'han de respectar els drets i deures que cadascun té per igual.

Són normes socials la moda, la tradició, els usos i costums, etc. El seu incompliment no implica una sanció institucionalitzada, encara que sí algun tipus de recriminació o retret social. En les últimes dècades existeix la tendència a reconceptualitzar aquests comportaments de desviats en diversos.

Les normes a la pel·lícula

Fes un llistat de les normes socials que identifiquis a la pel·lícula. Per exemple: No es pot sortir de la colònia de formigues.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- ...

Normes positives i negatives

En petit grup decidiu quines normes socials imposades a casa, a l'escola, al carrer, etc. són positives, efectives i morals i quines creieu que són negatives, no efectives i immorals.

NORMES SOCIALS	POSITIVES	NEGATIVES

2. Diàleg

La paraula «diàleg» està de moda, i s'usa per a designar els més diversos tipus de conversa, d'intercanvi o de comunicació, des del futbol, als empresaris, polítics, veïns o les arts.

Un **diàleg** és un intercanvi verbal entre dues persones motivat pel desig d'entendre's. Pot transcriure's usant signes de puntuació com el guionet o les cometes per marcar que es tracta d'un discurs directe.

Saber dialogar és un dels millors regals que pots brindar als altres i que et pots donar a tu mateix. Quan saps escoltar, millores la teva comunicació, i quan millores la teva comunicació, millores les teves relacions.

Criteris que han de presidir tots els diàlegs: atenció a les idees de l'interlocutor i disposició a modificar els propis punts de vista, ja que sovint els intercanvis comunicatius en lloc d'intercanviar idees i discutir assumptes, se centren en l'habilitat per persuadir i convèncer, no buscant en realitat arribar a la veritat, sinó manipular l'opinió.

Set regles per a dialogar

Aprendre a dialogar requereix, entre altres coses:

1. Valorar les opinions i creences dels altres amb una actitud oberta.
2. Estar sempre receptiu/va, amb humilitat i sense supèrbia.
3. Interessar-se pels qui pensen diferent, perquè t'ajudin a veure el que tu no pots o no vols veure.
4. Créixer, més i més, en tolerància per no caure en el fanatisme, la discriminació i la falta de respecte.
5. Parar esment a qui et parla, de manera que captis no solament les seves paraules, sinó tots els seus gestos i emocions.
6. Assimilar les idees alienes amb una comprensió que permeti posar-se en el lloc de l'altre per a entendre'l.
7. Dialogar en un clima de serenitat i senzillesa.

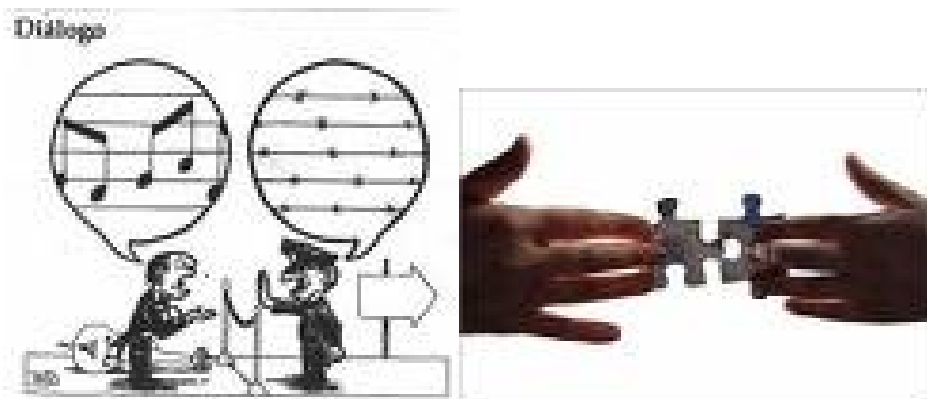
Un bon diàleg

Assenyala quins són trets d'un bon diàleg i quins no, tot justificant el per què:

- Respectar al que parla.
- No escoltar l'altre.
- Parlar en to adequat.
- Voler tenir la raó.
- No parlar tots alhora.
- No deixar intervenir els altres.
- Donar raons.
- Saber escoltar abans de respondre.
- Pensar en el que diuen els altres.
- Admetre les opinions dels altres.
- Atacar la persona i no els arguments.

Imatges

Comenta aquestes imatges en relació al diàleg:

Representació

Per grups, prepareu una representació, només gestual, del que seria un bon i un mal diàleg.

3. Valors cívics

Ja hem assenyalat abans que els valors morals i cívics han de basar-se en els drets humans. En la Declaració dels Drets Humans s'al·ludeix expressament al significat profundament cívic que té l'educació en la societat: "L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana i l'enfortiment del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals; afavorirà la comprensió, la tolerància i l'amistat entre tots les nacions i tots els grups ètnics i religiosos; i promourà el desenvolupament de les activitats de les Nacions Unides per al manteniment de la pau". (Article 26.2)

Com es pot definir la ciutadania des d'un punt de vista ètic, jurídic i polític? Com assenyalen encertadament S. Giner i V. Camps al llibre *Manual de civisme*, la paraula ciutadania té una doble accepció que al·ludeix a dos significats diferents:

1. D'una banda, el conjunt d'homes i dones que constitueixen una comunitat política de persones iguals davant la llei, membres d'un Estat de Dret.
2. De l'altra, la condició que cadascun de nosaltres posseeix pel fet de ser membre d'aquesta comunitat: és un atribut que ens confereix el dret al vot, el de presentar-nos a les eleccions, el de rebre subsidis i pensions o atenció mèdica (si està previst per la llei), el que els nostres plançons acudeixin a l'escola pública, i així successivament.

És evident que la noció de ciutadà i ciutadania al·ludeix directament a la llibertat i els drets de les persones, aconseguits després de segles de submissió a sistemes de govern antidemocràtics, que no volien ciutadans sinó súbdits. Per això, en les societats democràtiques cal dotar a l'educació cívica dels instruments adequats per a portar a terme la seva tasca. I aquesta tasca d'educar en valors morals i cívics ha d'estar fonamentada en els Drets Humans i en la Constitució democràtica espanyola.

Treball sobre valors

HONESTEDAT

Definició: L'honest és honrat, honorable, autèntic, íntegre, transparent, sincer, franc, valent.

Quan un ésser humà és honest es comporta de manera transparent amb els seus semblants; és a dir, no amaga res, i això li dona tranquil·litat. Qui és honest no pren res aliè, ni espiritual ni material: és una persona honrada.

Quan s'està entre persones honestes, qualsevol projecte humà es pot realitzar i la confiança col·lectiva es transforma en una força de gran valor. Ser honest exigeix coratge per dir sempre la veritat i obrar en forma recta i clara. Per ser honestos s'ha de lluitar sempre pel que es vol, jugant net. L'honestedat és el pilar on reposa la rectitud. Ser honest és una virtut, una manera de comportar-se, un valor que assumeix la persona per assolir la realització de la seva vida, el seu ideal. L'honestedat com l'honradesa, requereixen d'una coherència total entre el que es diu i el que es fa.

L'honestedat va de la mà amb la veritat, doncs ser honest i ser verídic no tenen possibilitat de divisió.

1. Trobem resposta als següents interrogants:
  - Quina diferència existeix entre ser honest i no ser-ho?
  - Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser honest?
2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser honest:
  - A l'escola.
  - A casa.
  - A la feina.
  - Quan vas de compres.
3. Quins serien els antivalors de la honestedat?
4. Per què és millor ser honest que no ser-ho?

DEMOCRÀCIA

Definició: En termes molt senzills, la democràcia és el govern de la majoria, és una forma de govern en la qual el poble a través dels seus representants és qui dirigeix l'Estat.

1. Trobem resposta als següents interrogants:
  - Quina diferència existeix entre ser demòcrata o no ser-ho?
  - Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser demòcrata?
2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser demòcrata:
  - A l'escola.
  - A casa.
  - A la feina.
  - A les activitats extraescolars.
3. Quins serien els antivalors de la democràcia?
4. Per què és millor ser demòcrata que no ser-ho?

TOLERÀNCIA

Definició: És la capacitat d'acceptar idees i opinions distintes de les pròpies. La persona tolerant és respectuosa, pacient, comprensiva, indulgent, amable, amistosa, compassiva, serena.

La tolerància és l'expressió més clara del respecte pels altres i, com a tal, és un valor fonamental per a la convivència pacífica entre les persones. Té a veure amb el reconeixement dels altres com a éssers humans, amb el seu dret a ser acceptats en la seva individualitat i la seva diferència. El que és tolerant sap que si algú és d'una raça distinta a la seva o prové d'un altre país, una altra cultura, una altra classe social, o pensa diferent d'ell, no per això és el seu rival o el seu enemic. Per a ser tolerant s'ha de veure en la

diversitat de races i cultures un senyal de la riquesa i amplitud del món, en lloc de motius de desconfiança.

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre ser tolerant o no ser-ho?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser tolerant?

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser tolerant:

- A l'escola.
- A casa.
- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de la tolerància?

4. Per què és millor ser tolerant que no ser-ho?

LA IGUALTAT

Definició: Significa que davant la llei tots som iguals. Per sobre de les nostres diferències econòmiques, físiques, culturals, etc. davant la llei i les autoritats, tots hem de rebre un mateix tracte.

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre ser igualitari o no ser-ho?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser igualitari?

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser igualitari:

- A l'escola.
- A casa.
- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de la igualtat?

4. Per què és millor ser igualitari que no ser-ho?

LA JUSTÍCIA

Definició: La justícia és un valor que inclina a obrar i jutjar, tenint per guia la veritat i donant a cadascun el que li pertany.

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre ser just o no ser-ho?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser just?

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser just:

- A l'escola.
- A casa.

- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de la justícia?

4. Per què és millor ser just que no ser-ho?

PLURALISME

Definició: És una forma de vida pacífica i productiva en la qual s'han de respectar les diferents formes d'actuar i de pensar.

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre acceptar el pluralisme o no?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis d'acceptar la pluralitat?

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser plural:

- A l'escola.
- A casa.
- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de l'acceptació del pluralisme?

4. Per què és millor ser plural que no ser-ho?

LLIBERTAT

Definició: És la facultat natural que té l'ésser humà de comportar-se en un sentit o en un altre o d'abstenir-se de fer-ho, sempre que no vagi contra la llei.

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre ser lliure o no ser-ho?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser lliure?

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser lliure:

- A l'escola.
- A casa.
- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de la llibertat?

4. Per què és millor ser lliure que no ser-ho?

PERSEVERANÇA

Definició: El perseverant és pacient, disciplinat, decidit, valent, dedicat,

responsable.

La perseverança és l'alè o la força interior que ens permet dur a bon terme les coses que emprenem. Els qui són perseverants tenen una alta motivació i un profund sentit del compromís, la qual cosa els impedeix abandonar les tasques que comencen i els animen a treballar fins al final. Els perseverants no s'acovardeixen enfront de les dificultats o l'adversitat, per contra, s'engrandeixen i redoblen els seus esforços amb gran determinació per aconseguir els objectius que s'han fixat. Per ser perseverant s'ha d'exercitar diàriament la força de voluntat lluitant contra la mandra i la negligència.

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre ser perseverant o no ser-ho?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser perseverant?

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser perseverant:

- A l'escola.
- A casa.
- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de la perseverança?

4. Per què és millor ser perseverant que no ser-ho?

SOLIDARITAT

Definició: La solidaritat és una de les manifestacions més clares de noblesa d'esperit i grandesa de cor que pot donar una persona. Els que són solidaris són rics, però no en diners i coses materials, sinó en la capacitat d'oferir a uns altres el més preuat de si mateixos. És solidari qui pot sacrificar la seva comoditat i els seus privilegis per tal d'aconseguir el millor per als altres. El solidari és humil, després, savi, humà, responsable.

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre ser solidari o no ser-ho?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser solidari?

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser solidari:

- A l'escola.
- A casa.
- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de la solidaritat?

4. Per què és millor ser solidari que no ser-ho?

Afegir valors

Afegir valors que creus importants i que no hem llistat, com ara: generositat, respecte, compromís, etc., buscar-ne una definició i completar el mateix exercici que hem fet amb els altres:

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre ser ..... o no ser-ho?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser .....

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser .....

- A l'escola.
- A casa.
- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de .....

4. Per què és millor ser ..... que no ser-ho?

Clarificació dels valors

Amb tots els valors que hi ha a la llista i els que heu afegit estableix el teu ordre, del número u al set, segons la importància que els donis.

Comentar un curt

Educació en valors: [L'educació sentimental](#) (italià subtitulada)

Pel·liculeta de Dino Risi amb Vittorio Gassman i Ugo Tognazzi. Aprox. 6'

Imatge

Posa títol a aquesta imatge, tot dient quin valor pot representar.

4. Responsabilitat i compromís

Responsabilitat

Ser responsable és "respondre de". La responsabilitat és fer-se càrrec de les conseqüències de la nostra actuació. La persona responsable és conscient, assenyada, diligent, tranquil·la, reflexiva, madura, confiable.

La responsabilitat és la consciència sobre les conseqüències que, sobre nosaltres mateixos o sobre els altres, té tot el que fem o deixem de fer. En el camp de l'estudi o del treball, per exemple, el que és responsable porta a terme les seves tasques amb diligència, seriositat i prudència perquè sap que les coses han de fer-se bé des del principi fins al final i que solament així se'n treu veritable ensenyament i profit. Un treball ben fet i lliurat a temps és sinònim de responsabilitat. La responsabilitat garanteix el compliment dels compromisos adquirits i genera confiança i tranquil·litat entre les persones. Per ser responsable s'ha de reflexionar seriosament abans de prendre qualsevol decisió que pugui afectar la pròpia vida o la dels altres. S'han de reconèixer els errors comesos i mostrar-se disposat a reparar-los.

Compromís

Una persona compromesa és aquella que compleix amb les seves obligacions fent un poc més de l'esperat fins al grau de sorprendre'ns, perquè viu, pensa i somnia amb treure endavant a la seva família, el seu treball, el seu estudi i tot allò en el que ha obstinat la seva paraula.

Segons l'estat, condició, situació personal i laboral de la persona, tots tenim compromisos de diversa índole. El fet d'acceptar formalment un compromís, fa suposar que es coneixen tots els aspectes, abastos i obligacions que comporta.

La falta de compromís es deu a negligències una miqueta voluntàries, però principalment a la mandra, la comoditat i l'egoisme.

Com a ciutadans tenim també un compromís i és evitar la indiferència. No podem queixar-nos de la situació actual del país sense fer alguna cosa per a canviar-la -sigui participant en les eleccions o donant suport a campanyes que beneficiïn a tots,- i criticar els qui manen quan ho creiem just i necessari.

Des de la ciutadania existeix l'obligació de vetllar no només per les nostres coses, també pel bé comú, que a la fi acabarà redundant en nosaltres.

La persona compromesa és generosa, busca la manera de relacionar-se amablement, tot anant més enllà del que suposa el deure.

El concepte de responsabilitat

A partir de la mateixa paraula posada en vertical, procurar escriure conceptes que creguis que hi tenen a veure, en horitzontal. Per exemple:

R
E
S

P
Honestedat
N
S
A
B
I
Llibertat
I
T
A
T

Un cop acabada la llista de cadascú, posar-la en comú i anar construint col·lectivament la idea de responsabilitat.

Quines responsabilitats tens?

Tothom té responsabilitats, els pares, els mestres, els bombers, etc. A la teva edat també en tens, pots fer un llistat de les que creus que tens.

Una vegada feta la llista i essent sincer/a, digue's quines et resulten més fàcils i quines més difícils.

Compromís. Qüestions:

- Quina diferència existeix entre comprometre's o no?
- Si no et compromets, quins efectes pot tenir en el teu futur?
- Com és una persona compromesa?
- Com és una persona que no es compromet mai?

Llistat de compromisos

Realitza una llista d'aspectes sobre els que et pots comprometre (des de coses quotidianes com fer el llit o d'altres com vetllar per la pau).

Relació entre responsabilitat i compromís

En petit grup intenteu distingir què tenen en comú i què de diferent els dos conceptes.

5. Valoració de les institucions

Habitualment s'entén per institució qualsevol organisme o grup social que, amb uns determinats mitjans, persegueix la realització d'uns fins o propòsits. Una institució és una entitat o organisme que fa una tasca de tipus polític, social, educatiu i cultural, com els instituts d'ensenyament, els museus o els ajuntaments.

Les institucions són els engranatges mitjançant els quals els éssers humans d'una determinada societat o col·lectiu ens relacionem, tot buscant el major benefici per al grup. Exemples d'institucions socials reconegudes són la família, l'església, els governs, l'educació, el poder judicial, etc.

Les institucions es regeixen per normes, lleis, regles, que permeten la divisió de les tasques, la distribució dels temps i espais.

Podem parlar de dos tipus d'institucions, les civils i les polítiques:

- Les institucions civils són organitzacions de persones, que treballen amb un objectiu comú per les persones que necessiten ajut de la comunitat.
- Les institucions polítiques són organismes públics de caràcter permanent, dipositaris de l'autoritat estatal i responsables d'exercir la funció estatal d'organitzar les eleccions.

Les institucions solen ser estables i duren en el temps més enllà de les voluntats fundadores que les van establir. Per exemple: els governants i governats d'un Estat canvien incessantment, però l'Estat com institució, no ho fa. El model de família va canviant amb el temps però roman l'aspecte afectiu i de protecció.

Hi ha institucions bàsiques i n'hi ha de secundàries. Les primeres són les que duen a terme funcions essencials per a la supervivència de l'individu i el grup: les familiars i econòmiques ho són. Les subsidiàries o secundàries es refereixen a funcions no essencials o són auxiliars de les primeres. Les institucions estan interrelacionades perquè formen part de la societat i en societat tots els elements estan interconnectats i són inter dependents.

Identificar institucions

Quines d'aquestes agrupacions són institucions i quines no

	Ho són	No ho són	No ho sé
1. La família			
2. Els ajuntaments			
3. Un grup d'amics			
4. Els seguidors d'un equip de basquet			
5. El parlament de Catalunya			
6. El govern francès			
7. Els qui tenen flors al balcó			
8. Els consells comarcals			
9. Els sindicats			

A quantes institucions pertany ?

Individualment, fes una llista de les institucions a les que pertany. Després en petit grup discutiu les diversitats. Finalment, intenteu d'arribar a un acord entre tota la classe.

Descriure una institució

En petit grup, trieu una institució i expliqueu en poques ratlles (entre 5 i 10) quina finalitat té i quines són les normes bàsiques.

6. Participació

La participació és la intervenció dels ciutadans en les activitats voluntàries de la comunitat, respectant els valors democràtics.

Participació ciutadana és la capacitat d'influència o decisió en el procés de decisions del govern de la seva ciutat, autonomia o país. O dit d'una altra manera, perquè una ciutat o un país moderns proporcionin els millors serveis i oportunitats a la població, ha de contar amb governs oberts i receptius, disposats a escoltar el que els ciutadans i ciutadanes els volen transmetre per contribuir a millorar la política i la gestió dels assumptes públics. Això és participació ciutadana: la imprescindible participació de tots els homes i dones que vulguin implicar-se en els problemes que els afecten, aportant punts de vista, inquietuds i solucions.

La participació ciutadana és necessària per construir la democràcia. Per això, resulta fonamental per afavorir el control dels/les governants, transmetre millor les preferències dels ciutadans i ciutadanes, suavitzar els conflictes, afavorir els acords i fer menys costosa la presa de decisions polítiques.

A més, la participació fomenta un tipus de ciutadania que té un major interès per informar-se sobre els assumptes polítics, per cooperar amb les altres persones i que és més respectuosa amb les que són diferents, la qual cosa reforça els vincles socials entre els éssers humans i afavoreix la comprensió intercultural.

Com puc participar?

Pots participar de manera individual o col·lectiva, a través d'associacions o entitats ciutadanes.

I pots fer-ho mitjançant múltiples vies: audiències públiques, consultes ciutadanes, fòrums temàtics, iniciatives i propostes...

Existeixen múltiples fórmules de participació ciutadana a nivell municipal capaces d'acostar-nos a aquest objectiu: la confecció de Reglaments de participació ciutadana; la creació de Consells ciutadans; el Defensor del veí; el dret d'accés a la informació; la Iniciativa popular; el Referèndum; la Consulta ciutadana d'opinió; els Comitès d'usuaris de serveis; l'aplicació d'un percentatge determinat dels pressupostos a les finalitats determinades per la ciutadania mitjançant consulta; el Pressupost participatiu; i moltes altres.

Concretem ara en cinc punts, les finalitats de la participació ciutadana

1) Desenvolupar la participació de l'individu i el seu col·lectiu. Quan els ciutadans prenen part del fet públic i polític, desenvolupen amb major profunditat les seves pròpies potencialitats. L'experiència -a Veneçuela i més enllà d'aquelles fronteres- indica que el desenvolupament col·lectiu parteix del desenvolupament individual.

2) Afermar la societat democràtica, pluralista, tolerant, participativa, crítica,

lliure, social i protagonista és fi primordial de la participació dels ciutadans i de les ciutadanes, que troben així el seu propi camí i assolixen els seus objectius.

3) Enfortir la democràcia, exercir-la amb plenitud, té en la participació ciutadana l'instrument clau. Els principis de sobirania popular, de respecte i desenvolupament dels drets humans, troben en la participació una via segura per a la seva consolidació.

4) Fomentar el control efectiu sobre els assumptes públics resulta particularment important per l'assoliment dels objectius de l'Estat, sent per això indispensable la participació de tots. No hi ha cap control més efectiu, que aquell que exerceix directament el ciutadà, aquell en el qual la comunitat actua de manera decidida. Qui pot defensar millor els interessos del poble, que el poble mateix?

5) Consolidar la solidaritat social, - l'home és conscient que no pot marxar sol, que la solidaritat l'obliga a fer el camí del desenvolupament amb els seus conciutadans-, permet més fàcilment la felicitat general. Un home solidari és un home més feliç i genera felicitat en els altres.

No participar és no voler ser ciutadà complet.

Participació com a valor

1. Trobem resposta als següents interrogants:

- Quina diferència existeix entre ser participatiu o no ser-ho?
- Quins efectes podria tenir en el futur si tu no triessis de ser participatiu?

2. Realitza una llista de situacions en les quals es reflecteixi com es pot ser participatiu:

- A l'escola.
- A casa.
- Amb els amics.
- A les activitats extraescolars.

3. Quins serien els antivalors de la participació?

4. Per què és millor ser participatiu que no ser-ho?

Petites accions

Pensar i discutir, en petit grup, accions concretes que procurin una participació activa dins el marc de la ciutadania, per exemple: recollir papers que siguin fora de les papereres, etc.

Campanya

En grups de quatre o cinc, preparar una campanya per sensibilitzar el centre sobre la necessitat de participació.

7. Les utopies

Certament no vivim en el millor dels mons possibles, perquè hi ha grans contradiccions en el conjunt del planeta i en el si de les societats occidentals, però tampoc no vivim, com alguns mil·lenaristes i apocalíptics insinuen, en el pitjor dels mons possibles, perquè hi ha indicis d'una certa renovació i d'una voluntat de perfeccionament.

Travessem una època difícil on les grans certeses sobre el bé i el mal s'estan difuminant. Entrem en un escenari complex on tots els problemes tenen moltes cares i és molt difícil resoldre'ls moralment d'una única manera. La simplicitat és el pitjor enemic a l'era de la complexitat i de la societat del coneixement.

Utopia significa literalment "el que no és enlloc". El terme va ser inventat per Thomas More, al segle XVI, per descriure una societat perfecta en tots els sentits. Així doncs, utòpic designaria allò que és ideal -particularment l'ideal de societat humana-, que se suposa màximament desitjable, però que és difícilment assolible. "Utòpic" equivaldria a "modèlic i perfecte".

Les utopies poden referir-se tant al passat com al futur. Les utopies que fan referència al passat descriuen una edat d'or de la humanitat, durant la qual els humans conviuen en pau, no existia el treball ni la propietat privada, estaven lliures de mals i vivien en perfecta harmonia amb la naturalesa. Aquest tipus d'utopia ha tingut la seva expressió en mites populars i en relats literaris. Tanmateix, al llarg de la història s'han presentat també molts altres exemples de societats utòpiques: la *República* de Plató, una societat perfecta governada pels més savis; *La ciutat de Déu* de sant Agustí, on el pensador cristià proposa una societat basada en l'amor a Déu; la ja esmentada *Utopia* de Thomas More, etc. Totes elles presenten models de societat/Estat ideal (sense propietat privada, sense desigualtats socials, sense injustícies...).

Els autors d'utopies són conscients de la dificultat que implica portar a terme els seus plans, però tots ells se senten insatisfets amb la societat de la seva època i els mou un profund desig de renovar-la.

La utopia representa la no conformitat amb allò existent i l'interès per millorar-lo, sovint a través d'un canvi radical. La diferència entre "allò que és" i "allò que hauria de ser" marca el terreny de la utopia. Des d'aquest punt de vista, la utopia realitza un funció dinamitzadora en tota societat. La utopia es constitueix en un important factor de canvi social.

Sovint els utòpics són acusats pel poder establert de ser uns visionaris, i per això es diu d'ells que són cecs davant la realitat humana.

En resum, el pensament utòpic es presenta com una teoria capaç de modificar la realitat social existent, amb força per influir sobre els esdeveniments socials. En aquest sentit, la utopia va lligada a l'aspiració irrenunciable dels humans a una vida feliç. I en això radica precisament el seu valor. Com a model ideal, tal organització social i política no existeix enlloc, però pot i ha d'aconseguir-se. D'aquesta manera, el terme utopia expressa tot model que

serveix com a horitzó encara no aconseguit, però al que es tendeix, i actua com a guia de les accions pertinents per aconseguir-ho.

No obstant això, en determinats casos, el terme *utopia* també ha adquirit connotacions pejoratives, com a sinònim de falsos somnis o de mera bona voluntat sense capacitat real de transformar la realitat.

De vegades, també s'han considerat com a utopies algunes descripcions catastrofistes de societats futures en què es desenvoluparien algunes tendències latents en l'actualitat. D'aquesta manera, l'obra d'Orwell titulada *1984* o *Un món feliç* d'A. Huxley descriuen una futura societat totalitària. En aquest sentit, no obstant això, el terme adopta un significat diferent, ja que, en realitat, es tracta d'una antiutopia. Més recentment, s'ha assenyalat la possibilitat d'anar més enllà de la utopia, en el doble sentit de realitzar-la i de superar el seu caràcter de mer somni, alhora, de superar les tendències de la societat actual, tot engendrant noves formes de vida. En aquesta tendència es va inscriure el moviment que es va gestar al voltant de les anomenades corrents contraculturals dels anys 1960 i 1970, fortament inspirat per filòsofs com H. Marcuse.

Les relacions entre els insectes que conviuen a Insectopia és bona, només es barallen per fer algunes tasques com ajuntar llenya per al foc. Tots s'ajuden per poder conviure i tots són lliures, no com a la colònia. Per als insectes és un lloc fantàstic, on hi ha diversió: ja sigui jugant en llacs de greix i fang, donant voltes dalt d'un cuc a l'interior d'una poma podrida, o fent un passeig per l'aigua. Els valors que imperen en aquest lloc són la llibertat, la solidaritat, l'autonomia. No hi ha discriminació i la població no es divideix per classes socials, com a la colònia.

Bon funcionament d'una societat

En petits grups feu un llistat de quines serien les cinc condicions fonamentals per què una societat funcionés bé:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

- Com són les relacions entre els insectes que conviuen a "Insectopia"?
- Quins valors creieu que imperen en aquest lloc?

- Buscar informació sobre el terme utopia

* * *

Evidentment, a la pel·lícula hi ha molts altres temes presents des del poder de la lectura, la imaginació, l'afecte, ser valent, etc. que es poden explorar en els manuals de Filosofia 3/18 *Admirant el món* i *Buscant el sentit* que es poden demanar gratuïtament entrant a www.grupiref.org

PER ACABAR

Acció

Una tasca d'informació i d'interiorització de certes actituds és necessària per comprendre i poder prendre decisions personals i orientar la pròpia vida, però no n'hi ha prou. Cal passar a l'acció. Si ens hem convençut d'alguna cosa al llarg del visionat de la pel·lícula i del treball posterior, cal que en quedi constància i que es mostri, perquè els altres se n'aprofitin. Aquesta tasca es portarà a terme com a cloenda i com a avaluació parcial.

Serà una tasca que farem entre tot el grup-classe per donar-nos també una nova oportunitat d'interrelacionar-nos, perquè creiem que una educació per la ciutadania ha de posar èmfasi en les activitats que portin a sentir la necessitat de relacionar-se i treballar plegats.

En el cas de la pel·lícula que ens ocupa, proposem de fer una campanya de conscienciació sobre algun dels aspectes tractats. Es tracta de pensar què podem fer per tal de despertar l'interès i la reflexió sobre algun dels temes que com a grup ens ha interessat. Pot ser des d'un **concurs de fotografia**, escriure un **article a la revista** del centre o una **carta als lectors** d'un diari o **fer un eslògan**, crear **un còmic**.

Caldrà posar-se d'acord, preveure el calendari i que el producte final sigui digne i satisfactori, tant pels que l'heu fet com pels que ho contemplin o llegeixin.

Avaluació

- La millor activitat ha estat...
- El més interessant ha estat...
- El que més he valorat és
- El més divertit o suggerent...
- M'hauria agradat més si...
- Què he après?
- De què em servirà el que he après?